

Upoznajte Požeško-slavonsku županiju i naše stanovništvo!

Županijski tim za zdravlje Požeško-slavonske županije

Razvojni potencijal Požeško-slavonske županije je velik. Nevjerojatno privlačan krajolik, bogatstvo prirodnih izvora i izraziti potencijal poljoprivrednog i malog industrijskog sektora općenite su karakteristike Županije. Kao i mnoga hrvatska područja, razvoj unutar Požeško-slavonske županije bio je ograničen nepovoljnim posljedicama rata koji je trajao od 1991.-1995., teškim procesom prelaska na gospodarski sustav slobodnog tržišta, nedostatnim investicijama prema unutra i stalnom visokom stopom nezaposlenosti.

Požeško-slavonska županija nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Republike Hrvatske sa površinom od 1.815 km², što čini 3,2 % kopnene površine Hrvatske. Županija pripada panonskoj megaregiji, ili, točnije slavonskom gromadnom gorju. Zapadno područje Županije pripada zavalj sjeverozapadne Hrvatske.

U svojoj osnovi županija je ruralno područje. Najveći dio su poljoprivredne površine (49,3 %) od čega obradivim poljoprivrednim površinama pripada 43 %. Šumsko zemljište zauzima 45 %, a oko 5 % zauzima neplodno zemljište. Vodne površine na području županije zauzimaju 1,5 % površine. Ukupna površina građevinskog područja je 120.859 km² (samo 6,65 % površine županije).

Domovinski rat 1991.-1995. godine na 46,6 % područja Požeško-slavonske županije prouzročio je veliku razrušenost gradova Pakraca i Lipika, minsku zagađenost, velike migracije stanovništva, depopulaciju i 1136 invalida Domovinskog rata. Na području županije 22.03.2007. godine još je uvijek 69 km² minski sumnjivih površina, a ugrožena su područja gradovi: Pakrac (15,97 % površina) i Lipik (3,12 % površina), te općine: Brestovac (1,54 %) i Velika (0,65 %).

Prema popisima stanovništva od 1971. godine na ovamo u županiji se bilježi opadanje populacije, a najviše nakon Domovinskog rata 1991.-1995. godine, te bijega iz ruralnih u gradska područja, naročito u veće gradove izvan granica županije.

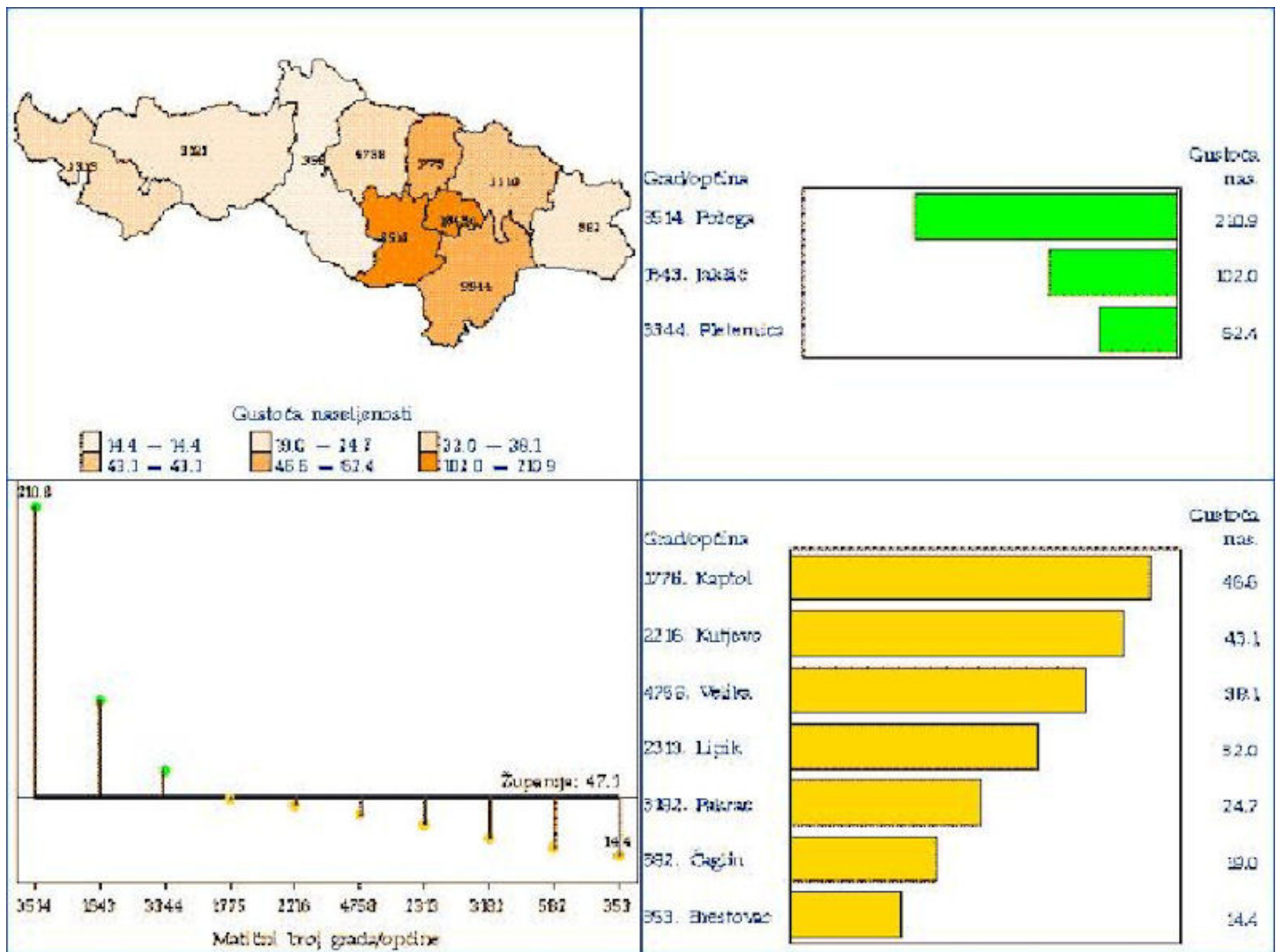
Požeško-slavonska županija broji 10 jedinica lokalne samouprave:

- pet gradova: Požega, Kutjevo, Lipik, Pakrac, Pleternica i
- pet općina: Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol, i Velika.

Prema popisu iz 2001. godine u županiji je bilo 85.831 stanovnika uz gustoću naseljenosti od 47 stanovnika po km².

Prosječna gustoća naseljenosti na području Požeško-slavonske županije iznosi 47,1 stanovnika/km². Natprosječno je naseljeno jedino područje središnje, urbane Požeštine (gradovi Požega i Pleternica, te općina Jakšić), dok su područja rubne, ruralne Požeštine (grad Kutjevo, te općine Brestovac, Velika, Kaptol i Čaglin) i područje gradova Pakraca i Lipika naseljeni ispod županijskog prosjeka.

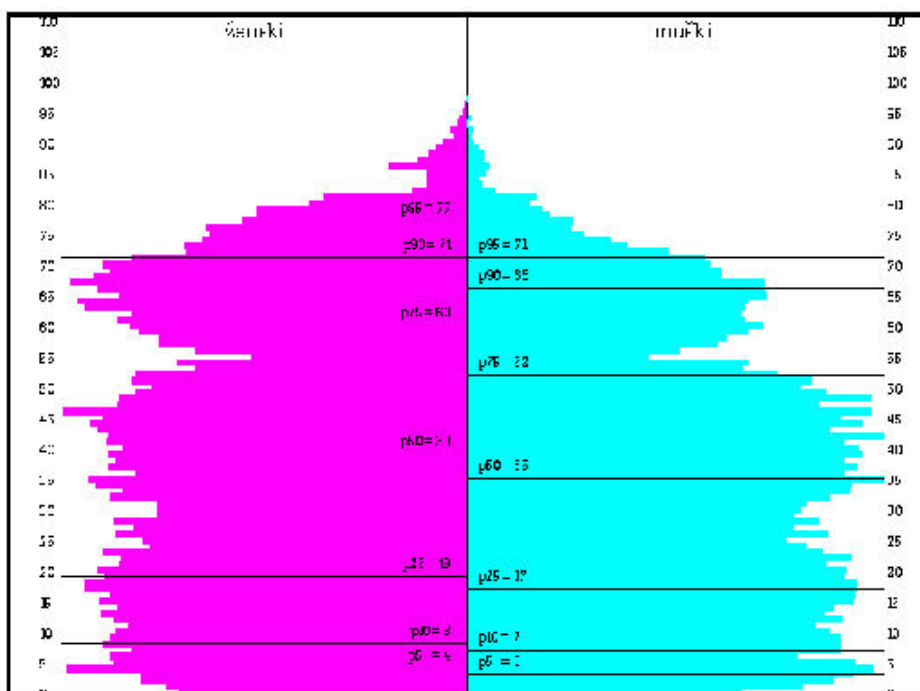
Slika 1. Gustoća naseljenosti po gradovima i općinama u odnosu na gustoću naseljenosti u županiji

Izvor podataka: Popis stanovništva 2001. godine Državnog zavoda za statistiku.

Spolnu strukturu stanovništva Požeško-slavonske županije čine 51,77 % žena i 48,23 % muškaraca (prema Popisu stanovništva 2001. godine) s prilično nejednakom spolnom razdiobom po godinama starosti.

Slika 2. Stanovništvo Požeško-slavonske županije prema dobi i spolu.

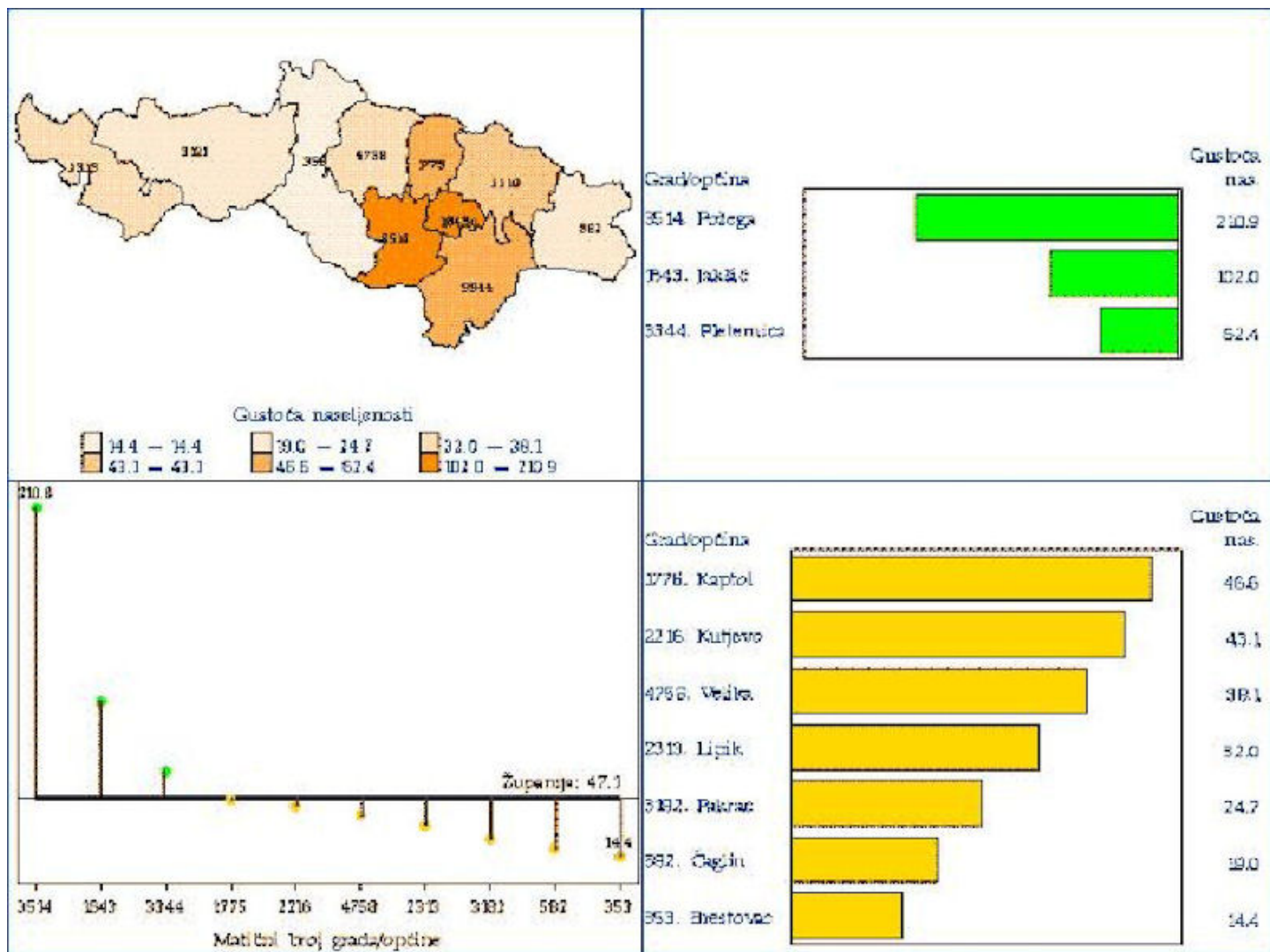

Izvor podataka: Popis stanovništva 2001. godine Državnog zavoda za statistiku.

Starosna struktura Požeško-slavonske županije u odnosu na prosjek Republike Hrvatske nešto je povoljnija u pogledu udjela mladog stanovništva. Udio stanovništva mlađeg od 19 godina u Požeško-slavonskoj županiji je 26,84 %, dok je prosjek RH 23,73 %. To je ujedno i glavni razlog što je prosjek starosti u županiji 38,15 godina niži od prosjeka RH koji iznosi 39,29 godina.

Udio stanovništva prosječne starosti iznad županijskog prosjeka raspoređen je na područja od posebne državne skrbi: gradove Pakrac i Lipik, te općine Brestovac i Čaglin (svi s prosjekom starosti preko 40 godina, a Čaglin čak 43,96 godina, gdje je 24,12 % stanovništva staro 65 i više godina). Udio mladog stanovništva starosti 0-19 godina opet je najmanji u općini Čaglin (svega 21,10 %), za razliku od općine Kaptol gdje je udio najmlađih najveći (33,06 %).

Slika 3. Prosječna starost po gradovima i općinama u odnosu na prosječnu starost u županiji.

Izvor podataka: Popis stanovništva 2001. godine Državnog zavoda za statistiku.

Požeško-slavonska županija je prema podacima Hrvatskog zavoda za Zapošljavanje iz 2004. godine, druga županija u Republici Hrvatskoj po udjelu osoba s invaliditetom. Prema popisu stanovništva iz 2001. godine u Požeško-slavonskoj županiji je 9.910 osoba s invaliditetom (5.839 muškaraca i 4.071 žena). Uzrok invaliditeta kod 4.793 osoba je bolest, invalida rada je 2.236, a 1.136 osoba su invalidi Domovinskog rata. Trajno nepokretnih osoba je 315 (119 muškaraca, 196 žena).

Obrazovna struktura Požeško-slavonske županije bitno je ispod prosjeka Republike Hrvatske. Osnovnu školu u Požeško-slavonskoj županiji nije završilo 20,88 % stanovništva (prosjeak RH =15,76 %), a srednju školu nije završilo čak 48,27 % stanovništva (prosjeak RH =37,51 %). Na drugoj strani sa završenom barem višom školom u Požeško-slavonskoj županiji je svega 6,74 % stanovništva (prosjeak RH = 11,90 %). Unutar Požeško-slavonske županije jedino je u gradu Požegi naobrazba blizu prosjeka RH (11,49 % s nezavršenom osnovnom školom, 37,71 % s nezavršenom srednjom školom, a sa barem višom školom ima 11,22 % stanovništva).

